

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र
या आठवड्यातील हवामान अंदाज

गुरुवार (21/11/2024) – बुधवार (27/11/2024)

स्थान	तापमान (°C)		पावसाची शक्यता	ढगांचे आच्छादन	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास) किमान-कमाल	सापेक्ष आर्द्रता %	
	किमान	कमाल				किमान	कमाल
नाशिक	15-16	30-31	नाशिक, दिंडोरी, ओझर, कळवण, वणी, लोणी, पालखेड- पिंपळगाव बसवंत- गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	7-13	23-28	42-53
पुणे	14-15	28-29	पुणे, फुरसुंगी, लोणी काळभोर, उरुळी कांचन, पाटस, यवत, नारायणगाव, बारामती, इंदापूर – गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	8-10	25-26	44-51
सोलापूर	15-16	30-31	तुळजापूर, औसा, वैराग, सोलापूर, नात्रज, बार्शी पंढरपूर लातूर – गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	12-14	22-26	51-52
सांगली	16-17	30-32	शेटफळ, वाळवा, पलूस, कवठे, खानापूर विटा, पळशी मिरज, शिरगुप्पी – गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	11-14	24-26	48-52
विजयपुरा	15-16	30-31	चडचन, तिकोटा, विजयपुर ,तेलसांग – गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	14-15	24-26	52-63
हैदराबाद	15-16	29	हैदराबाद, मेडचल, जहिराबाद – गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	7-8	27-30	52-67
सातारा	15-16	29-30	सातारा, फलटण, खटाव – गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	7-8	29-30	51-55
अहमदनगर	13-14	29-30	संगमनेर, कर्जत, राहाता, कोपरगाव, अकोले,अहमदनगर जामखेड, श्रीगोंदा – गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	9-11	23-26	44-53
जालना	13-14	28-29	अंबड, घनसावंगी, मंठा, जालना, जाफ्राबाद- गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	8	21-28	51-63
बुलडाणा	14-15	30-31	द.राजा, सिंदखेड, बुलडाणा, चिखली – गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	7-9	23-30	41-54
कोल्हापूर	18-19	32-33	कागल, करवीर, गगन- गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	8-10	31-35	55-57

बंगळूरु ग्रामीण	18-19	27-28	अनेकल, दोड्डाबल्लापूर, बेंगळूरु-पूर्व, बेंगळूरु-उत्तर, बेंगळूरु – गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	11-13	37-52	91-95
बेलागावी	17-18	29-30	बेळगावी, गोकाक, चिकोडी, अथणी – गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	9-10	33-39	61-67
बिदर	15	30	बसवकल्याण, हुमनाबाद, बिदर – गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	8-9	30-32	59-64
बागलकोट	15	29-30	बागलकोट, जमखंडी, मुधोळ – गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	13-14	26-28	55-66

टीप: वरील हवामान माहिती खालील संकेतस्थळांवर दिलेल्या हवामान अंदाजाचा सारांश आहे

https://www.wunderground.com/?cm_ven=cgi

<https://imdagrmet.gov.in/weatherdata/BlockWindow.php>

<https://www.timeanddate.com/weather/india>

भाकृअनुप-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र अचूकतेचा दावा करत नाही.

II. माती आणि पोषक व्यवस्थापन

a. फळ छाटणी नंतरचे दिवस: 66

b. अपेक्षित पॅन बाष्पीभवन: 4.5 - 6.0 मिमी

माती आणि पोषक व्यवस्थापन :

काढी ची वाढ अवस्था

1. सेंद्रिय खतांचा वापर केल्यास, C:N प्रमाण तपासा. नायट्रोजन सोडण्याचे प्रमाण कमी करा, त्यामुळे वाढ वाढण्याची शक्यता आहे. वेलीच्या वाढीवर आधारित नायट्रोजन वापरावर नियंत्रण ठेवा.

2. माती परीक्षण मूल्याच्या आधारे, अंकुर वाढीच्या अवस्थेत या आठवड्यात युरिया @ 15 किलो / एकर दोन विभागांमध्ये वापरा. जर माती चुनखडीयुक्त असेल तर या आठवड्यात युरियाऐवजी अमोनियम सल्फेट @ 30 किलो/एकर तीन स्लिटमध्ये टाका. पिकाच्या जोमावर अवलंबून नत्र वापराचे नियमन करा.

3. सॉडिसिटीची समस्या असल्यास, या आठवड्यात 10 किलो सल्फेट ऑफ पोटॅश प्रति एकर 2 स्लिटमध्ये टाका.

4. जोपर्यंत पाने पूर्णपणे विकसित होत नाहीत तोपर्यंत कोणत्याही पर्णसंभारासाठी पोषक तत्वांचा वापर करू नका. त्यामुळे फवारणीचा अपव्यय होईल.
5. पानांच्या सहाय्याने लावावयाच्या पोषक घटकांचे प्रमाण, छतच्या आकारावर अवलंबून असते.
6. जर पीक 5 पाने ते बहर येण्यापूर्वीच्या अवस्थेत असेल, तर माती परीक्षण मूल्यावर आधारित झिंक सल्फेट आणि फेरस सल्फेट प्रत्येकी 15 किलो / एकर वापरा. बोरॉनचा वापर जर माती परीक्षण मूल्य कमी असल्याचे दर्शवित असेल आणि सिंचनाच्या पाण्यात बोरॉन नसेल तरच केला पाहिजे. जर फाउंडेशन पेनिंग सीझनमध्ये, पेटीओल चाचणीने बोरॉनची कमतरता असल्याचे सांगितले तर माती परीक्षण मूल्यानुसार @ 1.5 किलो ते 5 किलो बोरॉन वापरा. एका वेळी एक किलो बोरॉन टाका.
7. माती चुनखडीयुक्त असल्यास, सल्फेट ऑफ पोटॅश आणि मॅग्नेशियम सल्फेट @ 2-3g/L ची फवारणी पानांच्या वयानुसार फुलण्याच्या पूर्व अवस्थेत करा.
8. पीक 5 पाने ते बहरण्यापूर्वीच्या अवस्थेत असल्यास 10 किलो मॅग्नेशियम सल्फेट प्रति एकर द्यावे.

फ्लोवरिंग ते सेटिंग अवस्था:

1. कूज (फुलणे नेक्रोसिस) च्या समस्या टाळण्यासाठी फुले येण्याच्या अवस्थेपर्यंत नत्रावर आधारित कोणतेही खत घालू नका.
2. या आठवड्यात 3-4 किलो फॉस्फोरिक ऍसिड दोन ते तीन भागांमध्ये टाका. लक्षात ठेवा की सिंचनाच्या पाण्याचा pH 6.0 च्या जवळ असावा किंवा SSP @ 125kg/acre बेसल ऍप्लिकेशन म्हणून वापरा. फॉस्फरसचे निर्धारण कमी करण्यासाठी अर्ज करण्यापूर्वी एसएसपी शेणखत/कंपोस्टमध्ये मिसळावे.
3. SOP लागू न केल्यास, फुलांच्या अवस्थेत कमी तापमान आणि ढगाळ वातावरणाचा अंदाज असल्यास 15 किलो SOP लागू करा.
4. पेटीओल न्यूट्रिएंट टेस्टिंग: 70% कॅपफॉल स्टेजवर, पेटीओलचे नमुने पोषण विश्लेषणासाठी घेतले पाहिजेत. नमुन्यासाठी घडासमोरील पान काढून टाकावे.

बेरी विकास अवस्था:

1. बेरी सेट केल्यानंतर, सुरुवातीला फॉस्फोरिक ऍसिड वापरा @ 2 kg आणि त्यानंतर 5 kg 12-61-0/एकर.

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र, पुणे
National Research Center for Citrus (NRCG), Pune

2. बेरीचा आकार 2-4 मिमी असल्यास, कॅल्शियम @ 2 ग्रॅम कॅल्शियम क्लोराईड / कॅल्शियम नायट्रेट प्रति लिटर फवारणी करा. चांगल्या शोषणासाठी GA ऍप्लिकेशन (शक्यतो पुढच्या दिवशी) लगेच फवारणी करा.
3. जर बेरीचा आकार 5-8 मिमी असेल तर कॅल्शियम @ 2 ग्रॅम कॅल्शियम क्लोराईड / कॅल्शियम नायट्रेट प्रति लिटर फवारणी करा. चांगल्या शोषणासाठी GA ऍप्लिकेशन (शक्यतो पुढच्या दिवशी) लगेच फवारणी करा.
4. 6-8 मिमी बेरीच्या आकारानंतर, अमोनियम सल्फेट @ 25kg/एकरच्या रूपात 4 स्प्लिटमध्ये चुनखडीयुक्त जमिनीत आणि युरिया @ 15 kg/एकर इतर मातीत 3 स्प्लिटमध्ये नायट्रोजनचा वापर सुरू करा. पुढील दोन आठवडे 3-4 स्प्लिटमध्ये सल्फेट ऑफ पोटॅश किंवा 0-0-50 @ 25 किलो / एकरसह याचा पाठपुरावा करा.

III. कॅनोपी व्यवस्थापन

सध्याच्या हवामानात वेलींच्या वाढीच्या अवस्थेतील करावयाच्या उपाययोजना.

1. छाटणीपूर्व तयारीचे पालन करणे आवश्यक आहे. फळछाटणीच्या साधारण १५ दिवस अगोदर पाने पडण्यासाठी एथेफॉन @ २.५ ते ३.० मिली/लिटर पाणी + ०.५२.३४ @ ५.० ग्रॅम/लिटर पाण्याची मिश्र फवारणी करावी.
2. फवारणीच्या वेळी वेल ताणाखाली असावी. त्यामुळे प्रत्यक्ष फवारणीच्या ५ ते ६ दिवस अगोदर पाणी थांबवणे आवश्यक आहे.
3. फवारणीसाठी पाण्याचे प्रमाण वेलीवरील पाने टिकून राहण्यावर अवलंबून असते कारण अनेक द्राक्ष बागांमध्ये रोगाच्या संसर्गामुळे पाने १० ते ६० टक्क्यांपर्यंत पानांची गळती होते.
4. चांगले कुजलेले शेणखत @ ५-६ ट्रॉली प्रति एकर द्यावे. तसेच माती परीक्षण अहवालाच्या आधारे खंदकात एसएसपी @ ३०० किलो, डीएपी @ ५० किलो, झिंक, बोरॉन, फेरस सल्फेट व मॅग्नेशियम सल्फेट घालावे.
5. फळछाटणीपूर्वी डोळा चाचणी करता येते. यामुळे छाटणीतील त्रुटी टाळता येईल
6. एक एकर क्षेत्रातून सबकेन तसेच सरळ काडीपासून प्रत्येक प्रवर्गातील अंदाजे ५-६ काडी (६-८ मिमी, ८-१० मिमी, १० मिमीपेक्षा जास्त) गोळा करावेत. गोळा केलेले साहित्य ओल्या कपड्यात गुंडाळून काडी तपासणीसाठी प्रयोगशाळेत पाठवावे.

7. डोळा तपासणी अहवाल अभावी सरळ काडिच्या लहान इंटरनोड्स राखून सबकेनवर गाठीनंतर १-२ डोळे ठेवून फळ छाटणी करता येते.
8. हायड्रोजन सायनामाइडने काडीचे स्क्वॅबिंग काडिचा व्यास, द्राक्ष बागेतील हवामानाची स्थिती आणि डोळ्याची स्थिती (डोळे सूजण्याची टक्केवारी) यावर अवलंबून असते. तथापि, सामान्य परिस्थितीत, हायड्रोजन सायनामाइडची एकाग्रता ३५-४० मिली/लीटर पाणी असू शकते.
9. छाटणीनंतर लगेच डोळ्याचे तुकडे करणे टाळा. तथापि, चांगल्या परिणामांसाठी हे दुसऱ्या दिवशी केले जाऊ शकते.
10. फळछाटणीनंतर आठव्या ते नवव्या दिवशी डोळे फुटण्यास सुरुवात होते. या अवस्थेत हवामानातील बदलामुळे (पाऊस/ढगाळ हवामान) द्राक्षबागेतील गिबेरेलीन वाढवतात ज्यामुळे भराव होतो.
11. भरणा नियंत्रणासाठी सायटोकिनिन आधारित पीजीआर (६ बीए @ १० पीपीएम किंवा सीसीसी (परिशिष्ट-५ नुसार) व ०.०.५० @ ०.७५ ते १.० ग्रॅम/लिटर किंवा ०.९.४६ किंवा ०.४०.३७ @ ०.७५ ते १.० ग्रॅम/लिटर पाण्याची वेलीवर फवारणी करावी.
12. १४ ते १७ दिवसांच्या कालावधीत अतिरिक्त शूट काढून टाकावे. यामुळे कॅनोपीमध्ये वायुवीजनासाठी मदत होईल ज्यामुळे सूक्ष्म हवामान कमी होईल ज्यामुळे केवडाचा प्रादुर्भाव आणि फुलणे कुजणे नियंत्रित करण्यास मदत होईल.
13. जीए ३ @ १० पीपीएम ची पहिली फवारणी घडाच्या पोपटी हिरव्या अवस्थेत करावी तर दुसरी फवारणी पहिल्या फवारणीनंतर ५ दिवसांनी करावी. हे पेशी गुणाकार आणि पेशी वाढीच्या प्रक्रियेद्वारे बेरी सेटिंगनंतर सैल आणि घड मिळविण्यात मदत करेल.
14. जीए ३ ची कार्यक्षमता वाढविण्यासाठी, फवारणी द्रावणाचा पीएच 5.5 ते 6.0 असावा. फवारणीसाठी वापरण्यात येणारे पाणी चांगल्या प्रतीचे असावे.
15. शक्य असल्यास वातावरणातील सापेक्ष आर्द्रता ६० टक्क्यांपेक्षा जास्त असल्यास फवारणी करावी. या काळात पान सक्रिय अवस्थेत असते जेणेकरून शोषण वाढवता येते.
16. ढगाळ वातावरणात, जीए ३ फवारणी टाळा.
17. उद्दिष्टांच्या आधारे (स्थानिक विरुद्ध निर्यात विरुद्ध मनुका) द्राक्षघडाची धारणा करावी.
18. उद्दिष्टांवर अवलंबून, घड राखणे (अंतर, काडिच्या व्यास इत्यादींवर आधारित) करणे.

IV. रोग व्यवस्थापन

फळ छाटणी नंतरचे दिवस	रोगांचा धोका			
	केवडा	भुरी	बुरशीजन्यकरपा	इतर
66	जास्त	कमी	जास्त	जिवाणू करपा – जास्त. तांबेरा - नाही

सांगली भागात जिथे बेरीवर जिवाणूकरपा आणि बुरशीजन्यकरपा प्रकोप आहे. तिथे मॅन्कोझेब 75 WP @ 2-3 ग्रॅम/लीटर आणि कासुगामायसिन 5% + कॉपर ऑक्सीक्लोराइड 45% WP @ 750 ग्रॅम/हेक्टर च्या दोन फवारण्या उपयुक्त ठरतील. कॉपर सल्फेट 47.15% + मॅन्कोझेब 30% WDG @ 5 ग्रॅम/लीटर किंवा थायोफेनेट मिथाइल/कार्बेन्डाझिम @ 1 ग्रॅम/लीटर वापरल्यास बुरशीजन्यकरपा व्यवस्थापनास मदत करेल. ट्रायकोडर्माचा ठिबकने वापर पध्दतच्या अंतराने चालू ठेवावा. पानावर ओलावा असल्यास मॅन्कोझेब @ 3-5 किलो / एकर सह धुळणी करावी. काही भागात भुरीचा संसर्ग होऊ शकतो त्याठिकाणी सल्फर 80 WDG @ 2-3 ग्रॅम/लीटर वापर करावा. भुरीचा संसर्ग रोखण्यासाठी ट्रायझोल किंवा सायफ्लुफेनामीड 5% EW @ 500 ग्रॅम/हेक्टर या प्रमाणात वापरावे. बॅसिलस सबटिलिस फॉर्म्युलेशन @ 2 ग्रॅम/लीटर ची फॉलीअर ऍप्लिकेशन देखील दिली जाऊ शकते. प्रतिकूल हवामानाचा अंदाज नसल्याने केवडा व्यवस्थापनासाठी फवारणी करण्याची गरज नाही. तथापि, सक्रिय फॉस्फरस @ 4 ग्रॅम/लीटर च्या पोटॅशियम सॉल्ट १-२ फवारण्या दिल्या जाऊ शकतात.

जिवाणू करपा

बुरशीजन्य करपा

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र, पुणे
ICAR-National Research Centre for Grapes, Pune

V. कीटक आणि कोळी कीटक व्यवस्थापन

वाढीची अवस्था छाटणी केल्यानंतर: फुलोरा, फळधारणा ते फळांच्या वाढीपर्यंत

- अळी आणि थ्रिप्स नियंत्रणासाठी: इमामेक्टिन बेंझोएट 5 SG @ 0.22 ग्रॅम प्रति लिटर किंवा सायनट्रानिलिप्रोल 10 OD @ 0.7 मि.लि. प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करणे प्रभावी आहे.
- उडद्या भुंगेरे नियंत्रणासाठी: इमिडाक्लोप्रिड 17.8 SL @ 0.4 मि.लि. प्रति लिटर किंवा स्पिनोसॅड 45 SC @ 0.25 मि.लि. प्रति लिटर पाण्यात मिसळून रात्री फवारणी करावी.
- बागेमध्ये मिलिबगचा मध्यम प्रादुर्भाव आढळ्यास. क्लोरपायरीफॉस, डाइक्लोरवोस, मेथोमिल, प्रोफेनोफॉस यासारख्या बहुप्रभावी कक्षेतील कीटकनाशकांचा वापर करू नका. उच्च आर्द्रता मित्र किडींच्या वाढीस अनुकूल ठरते, ज्यामुळे हळूहळू मिलिबग नष्ट होतात. केवळ आवश्यक असल्यास, बुप्रोफेझिन 25 SC @ 1.25 मि.लि. + मेटारिझियम अॅनिसोप्लिया @ 3 मि.लि. प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फक्त मिलिबग बाधित द्राक्षवेली धुवून घ्या .

- सांगली भागात मावा या किडीचा प्रादुर्भाव दिसू लागला आहे . इतर कीटकांच्या नियंत्रणासाठी वापरलेले नियमित कीटकनाशकही या किडीसाठी प्रभावी ठरू शकते. या किडीसाठी लेक्केनिसिलियम (=व्हर्टिसिलियम) लेक्केनी या एंटोमोजेनस बुरशीची फवारणी प्रभावी ठरते.
- सांगली, सोलापूर, नाशिक, पुणे, विजयपूर द्राक्ष भागांतील झाडाच्या सैल झालेल्या सालीखाली लाल रंगाच्या खोड किडीचा प्रादुर्भाव आढळू शकतो. सैल साल काढून मुख्य खोड व ओलांडे मेटारिझियम ऍनिसोप्लिया @ 3 मि.लि. प्रति लिटर पाण्यात मिसळून झाडांना धुवा.
- सैल साल काढून मुख्य खोड आणि ओलांडे मेटारायझियम ऍनिसोप्लाइ @ 3 मि.ली. प्रति लिटर पाणी च्या साह्याने धुऊन घ्यावे .

संशोधन केंद्र, पुणे
Pune, Pune

